

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 35C/35/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114231267
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7114231267.1

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: AB 1 B. V., so sídlom: Amsterdam, Strawinskylaan 933, PSČ 1077XX, Holandské kráľovstvo, v zastúpení: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom: Piaristická 707/25, 911 01 Trenčín, IČO: 47234679, adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany,, so sídlom: Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783, v zastúpení: JUDr. Helenou Strachotovou, usadenou euroadvokátkou, so sídlom: Hviezdoslavova 7, 036 01 Martin, proti žalovanému: G. D., nar.: XX.X.XXXX, naposledy bytom: U. XX, XXX XX O., štátny občan SR, zastúpený opatrovníčkou pani T. T., N. Okresného X. O. G., o zaplatenie 163,38 € s príslušenstvom

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 78,30 € s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 78,30 € od 17.4.2013 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 18.12.2014 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 163,38 €, vyčíslenému ročnému úroku z omeškania vo výške 5,59 € a úroku z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 163,38 € od 11.12.2014 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov právneho zastúpenia a trov konania.

Svoj návrh odôvodnil tým, že v zmysle § 526 zákona číslo 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka boli pohľadávky Home Credit Slovakia, a.s., IČO: 36 234 176, Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, vzniknuté z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.6.2013 na základe zmluvy zo dňa 31.3.2014 postúpené na obchodnú spoločnosť AB 1 B. V.. Právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným ako dlžníkom dňa 18.6.2013 úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „ÚZ“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „ÚZP“). Predmetom ÚZ bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 206,10 € zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovanému. Žalovaný sa zaviazal peňažné prostriedky vrátiť v 10 pravidelných mesačných splátkach po 24,43 €. Žalovaný bol povinný splácať úver v pravidelných mesačných splátkach splatných v zmysle ÚZ. Žalovaný bol v omeškaní s úhradou svojho záväzku tak, ako je uvedené v priloženom Výpise čerpania splátok a úhrad, z ktorého vyplýva prehľad jednotlivých platieb žalovaného a spôsob ich započítania. V zmysle Hlavy ÚZP s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru bol žalovaný právnym predchodcom žalobcu vyzvaný listom zo dňa 31.3.2014 k splateniu celého zostatku úveru, ktorý pozostáva z nezaplatených splátok po splatnosti, upomienky a zmluvnej pokuty (ak boli vygenerované) a zo zosplatených budúcich splátok, v lehote 15 dní od odoslania výzvy. Žalobca eviduje voči žalovanému dlh vo výške: istina: 88,95 €, úrok vo výške 11,68 €, zosplatená istina vo výške 23,10 €, poistenie Bill protection vo výške 3,65 €, upomienka II vo výške 36 €, dlh spolu: 163,38 €.

Podľa § 200ea zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 115a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, na prejednanie veci samej nie je potrebné nariadovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali.

Podľa § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, pojednávanie nie je potrebné nariadovať ani v drobných sporoch.

Súd vykonal dokazovanie predloženými listinnými dôkazmi a v zmysle vyššie citovaných ustanovení vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania na základe nasledovného skutkového stavu veci:

Dňa 18.6.2013 bola uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom Úverová zmluva č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 206,10 €, pričom sa jednalo o účelový úver na úhradu tovaru značky Indesit, pri predajnej cene tovaru 229 €, pri splátke v hotovosti 22,90 €, celková čiastka splatná spotrebiteľom mala byť 237 €, mesačná splátka 24,43 €, počet splátok: 10, ročná úroková sadzba: 30,68 %, RPMN: 35,9 %, priemerná hodnota RPMN: 39,2 %, dátum prvej splátky: 18.7.2013, úhrada nasledujúcich splátok vždy do 20.dňa v kalendárnom mesiaci, lehota splatnosti: 20.4.2014. V konaní boli žalobcom predložené úverové podmienky spotrebiteľských a revolvingových úverov, kód: G. spoločnosti Home Credit, ďalej úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. - DUO (spotrebiteľský a revolvingový úver) platné od 1.1.2013, kód: G..

Žalobca listom zo dňa 31.3.2014 vyzval žalovaného k splateniu celého úveru, keďže v dôsledku jeho omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX je povinný zaplatiť dlžnú čiastku vo výške 163,38 € najneskôr do 15 dní od odoslania výzvy na ich bankový účet. Zásielka bola podaná na poštovú prepravu, avšak súd z predloženého podacieho hárku číslo: EPH 002181753 nemal zistený dátum daného podania, nakoľko sa jedná o list č. 5, kde nebol uvedený dátum z 35 listov podacieho hárku.

Listom zo dňa 27.11.2014 právny zástupca žalobcu oznámil žalovanému, že prevzal právne zastúpenie vo veci vymáhania pohľadávok spoločnosti AB 1 B. V. - žalobcu a ďalej mu oznámil, že pohľadávky právneho predchodcu žalobcu spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. vzniknuté z Úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.6.2013 boli na základe Zmluvy zo dňa 12.9.2012 postúpené na žalobcu.

Z výpisu čerpania splátok a úhrad súd zistil, že žalovaný dňa 18.6.2013 odčerpал sumu 206,10 €, na ktorú sumu učinil úhrady vo výške 127,80 €.

Podľa § 524 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 526 OZ, postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi. Ak postúpenie pohľadávky oznámi dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený sa dožadovať preukázania zmluvy o postúpení.

V konaní súd v prvom rade skúmal, či žalobca je naozaj oprávnený vymáhať žalovanú pohľadávku od žalovaného, t.j. či je vlastníkom uvedenej pohľadávky s príslušenstvom. Svoje vlastnícke právo, ktoré zahŕňa právo akokoľvek nakladať s uvedenou pohľadávkou, t.j. aj vymáhať ju súdnou cestou, žalobca odvodzoval od Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 12.9.2012, ktorá mala byť uzavretá medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. a žalobcom.

Relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Súd z takéhoto oznámenia vychádza bez

toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. To by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11 júna. 2003, sp.zn. 4 Obo 210/01).

I keď žalobca súdu túto zmluvu o postúpení pohľadávky v konaní nepredložil, aktívnu legitimáciu žalobcu súd odvodzoval z listu právneho zástupcu žalobcu - Oznámenie o postúpení pohľadávky, Predžalobná výzva na zaplatenie a oznámenie o prevzatí právneho zastúpenia zo dňa 27.11.2014, ku ktorému bolo priložené plnomocnenstvo na zastupovanie právneho predchodcu žalobcu (postupcu - Home Credit Slovakia, a.s.) pri oznámení postúpenia pohľadávky a teda uvedený list spĺňa náležitosti relevantného oznámenia postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky a zakladá aktívnu legitimáciu žalobcu na vymáhanie danej pohľadávky.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., účinného do 30.4.2014, tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatváraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 9 ods. 9 citovaného zákona, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok, poplatky alebo akékoľvek iné plnenie, ktoré nie sú ustanovené zákonom alebo uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere alebo jej prílohách.

Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 517 ods. 1, veta prvá Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 10d ods. 1 zákona č. 87/1995 Zb., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31. mája 2014.

Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., účinné do 31.5.2014, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalobca uzavrel so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj s poukazom na príslušné vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, na základe ktorej žalovaný odčerpal na nákup tovaru sumu v celkovej výške 206,10 €.

Podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa ust. § 502 Obch. zák. ods. 1, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Hlavný právny vzťah je však založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vznikol podľa osobitného predpisu, ktorý je lex specialis k všeobecnej právnej norme. Tento vzťah podlieha režimu spotrebiteľských úverov podľa zákona 129/2010 Z.z., ako aj aplikácii všeobecných ustanovení ochrany spotrebiteľa podľa Občianskeho zákonníka, pretože: normy obchodného práva (vrátane všeobecnej úpravy úveru) sú použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Obč. zákonníku a v predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Medzi tromi zákonmi, prichádzajúcimi takto o úvahy (1. zákon o spotrebiteľskom úvere, 2. Občiansky zákonník, 3. Obchodný zákonník) panuje pomer, že primárne sa použije predpis špeciálny, ak tento určitú otázku neupravuje resp. tak nečiní úplne, nastupuje po ňom úprava spotrebiteľského práva všeobecne v širšom slova zmysle, teda úprava podľa Obč. zákonníka.

To znamená, že úprava Obchodného zákonníka sa môže na takýto prípad uplatniť len vtedy, keď nenarazí na obmedzenie v Občianskom zákonníku a vykonávacích predpisoch k nemu.

Podľa § 879r veta prvá Občianskeho zákonníka, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 1. júna 2014.

Súd teda zoberal do úvahy poskytnutie úveru žalobcom žalovanému vo výške 206,10 € na základe spotrebiteľskej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX a túto zmluvu súd podrobil tzv. sudcovskej kontrole s poukazom na vyššie citované ustanovenia zákona č. 129/2010 Zb. o spotrebiteľských úveroch, kedy posudzujúc obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd dospel k záveru, že táto neobsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona a preto s poukazom na § 11 ods. 1 písm. b), d) je nutné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že právny predchodca žalobcu uzavrel so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj s poukazom na príslušné vyššie citované ustanovenia Občianskeho zákonníka, na základe ktorej tento čerpal tzv. účelový úver na úhradu tovaru vo výške 206,10 €. Súd posudzujúc obsah danej zmluvy o spotrebiteľskom úvere dospel k záveru, že uvedená spotrebiteľská zmluva neobsahuje všetky náležitosti podľa § 9 ods. 2, konkrétne:

- podľa písm. f) neobsahuje dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, kedy v zmluve bol uvedený počet splátok - 10, nie doba trvania zmluvy,
- podľa písm. i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, kedy síce bola dohodnutá úroková sadzba 30,68 %, avšak táto je pre rozpor s dobrými mravmi neplatná tak, ako je uvedené nižšie,
- podľa písm. k) výšku, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho zosplatnenia, kedy v zmluve je len uvedený údaj o výške splátky 24,43 € mesačne, ktorá však v sebe zahŕňa časť istiny, poplatok za vedenie úverového účtu, úroky, prípadne úhradu za poistenie, poplatok za možnosť zmeny splátok a podobne, a tak je nutné konštatovať, že uvedený údaj nie je špecifikovaný tak, ako vyžaduje zákon. Zároveň zmluva neobsahuje údaj o poradí, v ktorom sa budú jednotlivé splátky priradovať a ako z jednotlivých mesačných splátok bude platená časť na istinu, časť na úrok, časť na ďalšie poplatky účtované žalobcom a teda i táto časť zmluvy nespĺňa zákonom vyžadované náležitosti úverovej zmluvy.

Čo sa týka výšky úrokovej sadzby súd zistil, že priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pri stave úverov, ako aj pri nových úveroch v domácnostiach, pri úveroch spotrebiteľských a ostatných do jedného roku predstavuje v júni 2013 - 8,52 %.

Keďže nikto, ani súd nemôže, ani nie je jeho úlohou nahrádzať kontraktačný proces a určiť presnú úrokovú mieru aká by prípadne medzi stranami bola v rámci udržateľných úrokov dohodnutá a výška zmluvného úroku ďaleko prevyšuje akceptovateľnú výšku, súd túto časť zmluvy o úvere, t.j. dohodu o výške úroku vyhodnotil ako v rozpore s dobrými mravmi, čo spôsobuje absolútnu neplatnosť tejto časti dojednania.

Dobré mravy možno stotožniť so všeobecne spoločensky uznávanými zásadami konania v právnom styku (poctivosť, nezneužívame výkonu práv, nešikanózny spôsob výkonu práva, rešpektovanie rovnosti účastníkov občianskoprávných vzťahov). Vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 137/2003 (Zo súdnej praxe č. 62/2004) Najvyšší súd SR už uviedol, že za právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 ods. 1 OZ treba považovať úkon, ktorý je všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi. Súlad právneho úkonu s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Ustanovenie § 3 ods. 1 OZ nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy, a to na základe všeobecných pravidiel morálnych, elementárnej slušnosti a tolerance a morálneho charakteru konajúcich.

V súlade s dobrými mravmi je len také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty, a ktorý peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Neprimeranou preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška dohodnutých úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú,

určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok NS SR z 26.4.2012 - 5Cdo 26/2011).

V súlade s dobrými mravmi je taká výška úroku, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny za užívanie požičanej istiny), teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi podľa súdnej praxe je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky, čo odporuje dobrým mravom.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Nemecký BGH (Spolkový súdny dvor) vo svojom rozsudku z 13.3.1990 (AZ: XI ZR 252/89) vyhlásil úver s rozdielom o 12 percentuálnych bodov (12 percent) oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný (v rozpore s ustanovením §138 BGB odsek 2 = občianskoprávna úžera) a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi.

Z rakúskej a švajčiarskej judikatúry:

K § 879 ABGB <http://www.jusline.at/879_ABGB.html> ods.2 č.4

Predovšetkým sú neplatné nasledovné zmluvy,

ak niekto využije (pozn. prekl. v zmysle vykoristiť) ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere.

4Ob505/64 - Úžera spôsobuje neplatnosť celej zmluvy, nie len jej zakázanej časti.

3Ob592/77 - Znak skutkovej podstaty vykorisťovania predpokladá, že úžerník využije k svojmu obohateniu situáciu, ktorú nemusel sám spôsobiť, o ktorej však vedel alebo musel vedieť rovnako ako o nepomere plnenia a protiplnenia.

Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi (rozs. NS ČR 21Cdo 1484/04), pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. V danom prípade pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde aj čo len z nedbanlivosti (rozs. KS v Prešove 3Co 3/2011).

Ústavný súd SR v náleze z 28. februára 1995 sp. zn. PL. ÚS 10/95 (Zbierke zákonov SR, čiastka 20, číslo 51/1995), ktorým rozhodol o nesúlade ustanovenia § 13 vyhlášky ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb. s ustanovením § 658 ods. 1 OZ okrem iného uviedol, že aj keď sú úroky z pôžičky (§ 658 ods. 1 OZ) predmetom zmluvnej voľnosti medzi účastníkmi neznamená to, že možno dohodnúť úroky v akejkoľvek výške. Dohoda o úrokoch musí byť v súlade s ustanovením § 39 OZ, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Závisí preto od rozhodnutia súdu, aby v konkrétnom prípade ustálil, či výška dohodnutých úrokov je alebo nie je v súlade s dobrými mravmi.

Ústavným súdom vyslovený názor korešponduje s tézou (používanou predovšetkým právnou vedou a teóriou), že zásada zmluvnej voľnosti v súkromnom práve nie je absolútna a nachádza svoje obmedzenie

(z hľadiska obsahovej náplne právnych úkonov) napr. pri aplikácii korektívov rozporu s dobrými mravmi. Usmerňovanie zásady zmluvnej voľnosti prostredníctvom uvedených korektívov (ako aj pri zákonom zákaze) nepochybne prispieva k spoločenskej a právnej akceptácii zásady zmluvnej spravodlivosti v súkromnom práve. Pokiaľ ide o primeranosť výšky úrokov z pôžičky - problematika dobrých mravov úzko súvisí s doktrínou o neprípustnom, resp. neprimeranom znevýhodnení založenom právnom úkonom. Tento princíp nadobudol v modernom práve váhu a význam a slúži určitým obmedzujúcim spôsobom k naplneniu zásady zmluvnej spravodlivosti.

V zmluve teda bola dojednaná úroková miera vo výške 30,68 %, pričom v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy pri úveroch poskytovaných bankami v domácnostiach predstavoval 8,52 % ročne. Už len samotná skutočnosť, že cena úveru je niekoľkonásobne vyššia je zarážajúce a odôvodňujúce zvýšenú pozornosť z hľadiska prvkov úžery a vadnosti právneho úkonu, pričom úrok vo výške 30,68 % ročne podstatnou a absolútne neprimeranou mierou prekračuje horný limit obvyklej úrokovej miery. Žalobca si uplatnil úroky vo viac ako v 3-násobnej výške ako poskytovali banky v rovnakom období, čiže prekročil obvyklé úroky poskytované bankami. Dohodnuté úroky sú odplatom za používanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu.

Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany klienta ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je klient vo finančnej tiesni a berie úver, ide na jeho strane o prirodzený postup v zmysle „potrebujem, dávajú, a preto beriem“, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s následkami pri podcenení bonity dlžníka resp. ako tomuto bolo v tomto prípade, kedy žalobca sa spolieha na pravdivosť údajov o výške mesačnej mzdy uvedených žiadateľom. I v tomto je potrebné vidieť podnikateľské riziko, ktoré si sám veriteľ na seba poskytovaním pôžičiek elektronicky na diaľku vlastne berie. Avšak uvedené nemožno presúvať na ťarchu daného klienta vo forme vysokého a absolútne neprimeraného úroku či tzv. odplaty.

Vzhľadom na vyššie citované odôvodnenie súd považuje dohodnutie vyššie uvedenej úrokovej sadzby 30,68 % za neprimerané, úžernícke, v rozpore s dobrými mravmi a teda v konečnom dôsledku neplatné.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a nedostatku danej zmluvy súd za použitia § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona číslo 129/2010 Z.z. mal za to, že keďže zmluva neobsahuje potrebné náležitosti, resp. tieto náležitosti sú uvedené neurčito a nezrozumiteľne, resp. neplatne a v rozpore s dobrými mravmi, s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka považoval zmluvu za neplatnú. Následne z tejto skutočnosti súd pri rozhodovaní o veci aj vychádzal a právne uzatvoril, že v tomto prípade nastupuje inštitút vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka.

Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor na iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením s právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa § 456 veta prvá Občianskeho zákonníka, predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd mal za preukázané, že žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 206,10 €, pričom tento na daný úver učinil úhrady vo výške 127,80 €. Súd neprihliadal na účtovanie jednotlivých splátok tak, ako to učinil právny predchodca žalobcu, s poukazom na vyššie uvedený právny záver. Žalovaný potom nesplatil žalobcovi rozdiel týchto súm vo výške 78,30 € a preto k zaplateniu tejto sumy súd žalovaného zaviazal. Tak ako bolo vyššie citované súd nepriznal žalobcovi žiadne dohodnuté úroky, poplatky ani iné náklady na vymáhanie uplatnenej pohľadávky, či zmluvné pokuty a podobne, t.j. súd priznal iba čistú dlžnú istinu vo výške 78,30 €.

Čo sa týka úroku z omeškania, keďže žalovaný bol v omeškaní s plnením tohto dlhu už od 11.12.2014 tak, ako vyplýva z výpisu čerpania, úhrad a splátok, súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy priznanej dlžnej istiny 78,30 € od 17.4.2014 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd takto priznal úrok z omeškania s poukazom na výpis čerpania, splátok a úhrad, kedy je zrejmé, že žalovaný bol už v omeškaní od 17.4.2014, pričom súd vo výroku svojho rozhodnutia nečlenil daný priznaný úrok z omeškania na sumu vyčíslenú a nevyčíslenú. Súd priznal úrok z omeškania vo výške 5,25 % ročne, nakoľko ku dňu 17.4.2014 bola sadzba Európskej centrálnej banky 0,25 % ročne, čo za použitia ustanovenia § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. predstavuje 5,25 % ročne. V prevyšujúcej časti súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku a vyslovil, že žalobca nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko pomer jeho úspechu a neúspechu nezakladá právo na vznik trov konania (úspech 40 %, neúspech 60 %).

Vo väčšej miere úspešný žalovaný (pomer úspechu a neúspechu 20 % v jeho prospech) v konaní nežiadal priznať náhradu trov konania a keďže takýto výrok je viazaný na návrh účastníka konania, súd s poukazom na § 151 ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, o trovách konania žalovaného ani nerozhodoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 3 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.